

Дяченко В. В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСТРУКТИВНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ: АНАЛІЗ КЛЮЧОВИХ КОНЦЕПЦІЙ ТА МОДЕЛЕЙ

У сучасному медійному середовищі, що характеризується дезінформацією, поляризацією, кризою довіри та зростанням «втоми від новин», конструктивна журналістика розглядається як інноваційний підхід, спрямований на поєднання критичного висвітлення проблем із демонстрацією можливих рішень, наданням контексту та психоемоційної підтримки аудиторії. У статті систематизовано теоретичні засади конструктивної журналістики, досліджено її витоки, етапи еволюції та співвіднесення із суміжними концепціями. Проаналізовано застосування фреймового аналізу, позитивної психології, соціальної відповідальності медіа та етичного підходу як фундаментальних теорій. Здійснено порівняння конструктивної журналістики з журналістикою рішень, журналістикою миру, restorative narrative та громадянською журналістикою; визначено, що журналістика рішень є її підвидом, зорієнтованим на доказове висвітлення ефективних відповідей на суспільні проблеми та механізмів їх реалізації. Обґрунтовано формування в Україні гібридної рішенняво-конструктивної моделі, зумовленої війною, інформаційним перенасиченням, травматичним досвідом суспільства та потребою у надії, дієвості й довірі до медіа. Підкреслено, що конструктивна журналістика не заперечує викривальної чи конфліктної природи новин, а доповнює її перспективою виходу з кризи, залученням громад, демонстрацією агентності та можливостей дії. Наголошено, що такий підхід здатен знижувати рівень цинізму, підтримувати інформаційну включеність аудиторії, відновлювати довіру до медіа й робити публічний дискурс менш поляризованим. Представлене теоретичне узагальнення може слугувати основою для подальших емпіричних досліджень, адаптації редакційних стандартів та практичного впровадження конструктивних підходів у журналістиці.

Ключові слова: медіавпливи, дезінформація, конструктивна журналістика, журналістика рішень, медіаетика.

Постановка проблеми. Журналістика XXI століття переживає глибоку трансформацію, що проявляється у посиленні фрагментації, дезінформації та втраті довіри до медіа. У цьому контексті зростає критика журналістики за надмірну проблематизацію, драматизацію та репродукування негативу. Це призводить до ефекту «втоми від новин» (news fatigue), що супроводжується зневірою, емоційною виснаженістю та зниженням громадянської участі. В українському контексті ці виклики загострені повномасштабною війною, що спричиняє надмірне інформаційне навантаження та кризу довіри.

В умовах повномасштабної війни в Україні медіаландшафт набуває гіперемоційного та конфліктогенного характеру, що значно ускладнює роботу журналістів та посилює виклики. Війна Росії проти України експлікувала принципові відмінності когнітивного світу українського суспільства та російських громадян, що знаходять втілення в інформаційних баталіях. Аудиторія

перебуває в стані надмірного інформаційного навантаження, що провокує складне комплексне відчуття інформаційного голоду-перевантаження, яке веде до безперервного, але виснажливого інформаційного споживання. У цьому середовищі, насиченому різномірною інформацією (якісною, сумнівною, патогенною, пустою), дезінформація та шуми стають очевидною проблемою. Це гостро ставить питання про необхідність фільтрувати інформаційні продукти і знаходити об'єктивну та корисну інформацію.

Криза ускладнюється трансформацією традиційних медіа та зростанням неконтрольованих медіавпливів. Конкуренцію професійній журналістиці складають соціальні медіа, де громадянська журналістика, що здійснюється людьми без відповідної професійної підготовки, стає впливовим фактором. Ця діяльність, попри потенціал для залучення громадськості, несе ризики порушення етичних норм та журналістських стандартів, зокрема через публікацію наслідків ворожих

ракетних ударів або розміщення місць критичної інфраструктури під час війни. Таким чином, традиційні медіа не лише втрачають ексклюзивність у роботі з джерелами, але й стикаються з критикою за драматизацію та надмірну проблематизацію, що призводить до подальшої втрати довіри та збільшення «втоми від новин» (news fatigue).

У відповідь на ці виклики постає **конструктивна журналістика (КЖ)**, що формує образ журналіста не лише як спостерігача, а й як фасилітатора суспільного діалогу, носія відповідальності та співучасника демократичних процесів. Вона пропонує шлях до подолання криз, поєднуючи традиційні стандарти якості з орієнтацією на рішення, контекст, діалог та людську гідність.

Постановка завдання. Метою цієї статті є аналіз теоретичних основ конструктивної журналістики, систематизація ключових концепцій та моделей, що лежать в її основі. Для досягнення цієї мети поставлені такі завдання: проаналізувати еволюцію КЖ як концепту; систематизувати ключові теоретичні підходи, що лежать в її основі; визначити відмінності між КЖ та суміжними підходами; вивчити український контекст формування гібридної моделі рішенняво-конструктивної журналістики. Робота виконана у межах дослідницької проблематики, пов'язаної з трансформацією журналістських практик в епоху цифровізації та соціальної відповідальності медіа.

Передумови виникнення. На межі 2000–2010-х років журналістика дедалі більше стикалася з викликами недовіри, інформаційної втоми та зростання негативізму. Просте висвітлення проблем без пропозицій рішень посилює страх у суспільстві. Важливою передумовою для нового підходу стала інтеграція методів **позитивної психології** [9; 19] у виробництво новин. Журналістика почала розглядатися не лише як засіб критичного контролю, а й як потенційний рушій позитивних змін у суспільстві, трансформуючи позицію журналіста від спостерігача до «агента змін».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування концепції. Перші концептуальні основи конструктивної журналістики були закладені Катрін Гільденстед, яка у 2011 році опублікувала магістерську роботу «Innovating News Journalism through Positive Psychology» [12]. Ця праця стала основою для монографії «From Mirrors to Movers: Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism» [13]. У ній Гільденстед пропонує більше уваги до позитивних і натхненних сюжетів, що мають елемент рішення.

У 2017 році Карен Макінтайр і Гільденстед запропонували одне з найвживаніших академічних визначень [17]: **«Конструктивна журналістика – це новий формат журналістики, що передбачає застосування технік позитивної психології до процесів створення новин та їхнього виробництва... водночас залишаючись вірною основним функціям журналістики»**. Цей підхід не заперечував традиційної журналістики, а прагнув її доповнити – наголос зроблено на контексті, можливостях виходу з криз, довгострокових ефектах і дійовості, пропонуючи «цілісну історію» (WHOLE story).

Виклад основного матеріалу

Відмежування від суміжних концепцій. Конструктивна журналістика перебуває в діалозі з низкою суміжних напрямів:

- **Журналістика рішень (Solutions journalism).** Цей підхід зосереджений на «точному та всеосяжному висвітленні відповідей на соціальні проблеми» [17]. ЖР не є «гарними новинами», оскільки виходить за рамки поверхневого подання рішення без ретельного аналізу його ефективності.

- **Журналістика миру (Peace journalism).** Запропонована Йоханом Галтунгом [10], кинула виклик традиційному висвітленню конфліктів, прагнучи знайти ненасильницькі методи розв'язання проблем.

- **Публічна / Громадянська журналістика (Public journalism / Civic journalism).** Цей рух виступав за активнішу роль журналістики в демократичному процесі, залучаючи людей до питань суспільного значення. Проте, громадянська журналістика, що визначається як діяльність представників широкої громадськості зі збору, аналізу та розповсюдження інформації через цифрові технології та платформи соціальних мереж, хоча більшість із них не має професійної журналістської підготовки, неодноразово призводила до порушення етичних норм та журналістських стандартів. Особливо це спостерігалось під час війни в Україні через публікацію наслідків прильотів ворожих ракет чи розміщення місць критичної інфраструктури.

- **Відновлювальна нарація (Restorative narrative).** Зосереджена на відновленні після травми, показуючи шлях героя до зцілення, не приховуючи страждання, а додаючи контекст, гідність та суб'єктність [18].

- **Позитивна журналістика / Добрі новини (Positive journalism / Good news).** Ці концепції зосереджені на позитивних історіях, проте без

глибокого аналітичного супроводу. Макінтайр попереджала: «Позитивні новини можуть викликати піднесення, але конструктивна журналістика залишається вкоріненою у фактах, контексті та аналітичній глибині... Її мета не в тому, щоб змусити людей почуватися краще, а в тому, щоб допомогти їм краще зрозуміти» [16].

Таким чином, **конструктивна журналістика є узагальнювальним терміном, що охоплює низку споріднених практик**, зокрема журналістику рішень, відновлювальну нарацію та журналістику миру. У наукових колах поширене розуміння, що **журналістика рішень є підвидом конструктивної журналістики**. Наприклад, Левіна Крестелла Теодора та Альбертус Магнус Престіанта зазначають, що конструктивна журналістика «часто асоціюється з діяльністю, пошуком рішень та журналістикою миру» [17]. Водночас **відновлювальна нарація** зосереджена на відновленні після травми, показуючи шлях героя до зцілення, не приховуючи страждання, а додаючи контекст, гідність та суб'єктність [18; 5].

Інституційне оформлення та глобальна експансія. Міжнародні ініціативи, такі як **Impact Journalism Day**, щорічно об'єднують близько 50 найвпливовіших медіа світу для висвітлення інновацій та важливих рішень. Цей день, присвячений журналістиці рішень, був заснований за ініціативи **Крістіан де Буаредона зі Sparknews** [1], міжнародної мережі журналістики рішень, що мають позитивний вплив. Щорічно 50 найвідоміших засобів масової інформації у всьому світі збираються, щоб відзначити нововведення, які мають покращити світ, і, звісно ж, висвітлити у статтях важливі розв'язання нагальних проблем.

Конструктивна журналістика vs журналістика рішень: синтез чи конкуренція? Хоча обидва підходи виникли як відповідь на кризу довіри до медіа та негативний ухил у новинах, їх співвідношення досі не усталене.

• **Журналістика рішень (ЖР)** акцентує увагу на «точному та всеосяжному висвітленні відповідей на соціальні проблеми». Вона вимагає демонстрації доказів ефективності, пояснення механізму дії та чесного висвітлення обмежень.

• **Конструктивна журналістика (КЖ)** має ширше охоплення, включаючи застосування технік позитивної психології до процесу створення новин, не відмовляючись від критичної, фактичної сутності. КЖ прагне збалансувати потік негативних новин позитивними змінами, пропонуючи не лише шляхи вирішення, а й «бачення того, як суспільство може рухатися вперед». Гільденстед прямо окреслює: «**Журналістика рішень є підвидом конструктивної журналістики**» [12].

2.2. Порівняння ключових ознак.

Практичні моделі реалізації. Журналістика рішень уособлюється проектами на кшталт рубрики **Fixes у The New York Times**. Девід Борнстайн [6], який є ключовою фігурою в Solutions Journalism Network, визначає, що історії журналістики рішень повинні «долати певний поріг», включаючи голоси людей, які бачили нові рішення в дії, докази ефективності та застереження щодо обмежень. Ці підходи допомагають створювати «цілісну історію» (**WHOLE story**). Концепція **WHOLE**, зокрема, розшифровується як: **W** (What response does it address? – яку проблему вирішує), **H** (How it works the «howdunnit»? – як працює рішення), **O** (Offers insight – які є наявні рішення), **L** (Includes limitation – які обмеження та перешкоди), **E** (Most important, provides evidence of impact – докази позитивного впливу) [1].

Український вимір: гібридна модель. В Україні група компаній «**1+1 Media**» ініціювала соціальний проєкт «**Люди Ідей+.#забутипровік**». Суспільне мовлення створило серії експлейнерів на соціальну тематику після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Українське медіа «**Рубрика: Медіа рішень**» стало провід-

Таблиця 1

Порівняння ключових ознак конструктивної журналістики та журналістики рішень

Ознака	Конструктивна журналістика (КЖ)	Журналістика рішень (ЖР)
Фокус	Позитивні перспективи, відновлення, емпатія, рішення	Ефективні відповіді на соціальні проблеми
Теоретична база	Позитивна психологія, теорія фреймів	Емпіричні дослідження ефективності, впливу
Джерело формування	Gyldensted, Haagerup, McIntyre	Solutions Journalism Network
Мета	Балансувати негатив, викликати надію, підвищити довіру	Показати, що і як працює для розв'язання проблеми
Підхід до аудиторії	Емоційна регуляція, участь, зниження цинізму	Рациональний приклад, надихаючі практики

ником «журналістики рішень воєнного часу», пропонуючи інструкції та пояснювальні матеріали. «Рубрика» увійшла до першої європейської когорти ньюзрумів, що розвивають принципи журналістики рішень, і, за її словами, під час війни їхня діяльність зосереджується на розв'язанні нагальних проблем, надаючи інструкції та роз'яснення на кшталт «Що робити, якщо...?».

Сприйняття журналістами. Багато журналістів сприймають конструктивну журналістику радше як «спосіб мислення (*mindset*), ніж чітко визначений жанр чи формат» [21]. Вони визнають її ефективною, але згадують про труднощі впровадження. Хоча **конструктивна журналістика не є «гарними новинами»** і має на меті допомогти людям краще зрозуміти світ, а не просто покращити настрій, існує занепокоєння щодо можливості її використання для легалізації політичних рішень або приховування соціальної шкоди. Цей підхід відрізняється від «добрих новин» [14], які можуть бути поверхневими, без глибокого аналізу чи вивчення ефективності.

Висновки щодо розмежування. КЖ та ЖР – це не конкуренти, а концепти, що логічно поєднуються. ЖР може слугувати інструментом реалізації ширшої філософії КЖ. В українському контексті доцільно говорити про формування **гібридної моделі рішенняво-конструктивної журналістики**, яка фокусує увагу і на проблемі, і на рішенні, і на потенціалі змін.

Теоретичні рамки та концептуальні засади конструктивної журналістики. Журналістика розглядається як адаптивна система, що постійно змінюється залежно від потреб суспільства. КЖ є частиною цієї трансформації, виконуючи функцію зв'язку між фактами, емоціями та дією. Вона підтримує ключові цінності професійної ідеології журналістики (об'єктивність, автономність, оперативність, етичність, суспільна відповідальність), водночас поглиблюючи етичний компонент і підсилюючи суспільну місію через орієнтацію на рішення та зміни.

Фреймова теорія: як подача визначає сприйняття. Теорія фреймів (Entman [8]; Goffman [11]) є одним із ключових пояснень дії конструктивної журналістики. Медіа «не просто передають факти, а структурують реальність», створюючи певні «уявлення про дійсність». КЖ використовує **позитивні фрейми (*possibility frames*)**, які включають складнощі, але також зусилля, перспективу, агентність. Експерименти показали, що зміна фрейму від «проблемного» до «рішеннявого» зменшує тривожність, підвищує довіру до новин та мотивує до дії.

Позитивна психологія: емоції як ресурс, а не загроза. Позитивна психологія стверджує, що позитивні емоції – не слабкість, а рушій особистісного розвитку. **Барбара Фредріксон** запропонувала **теорію broaden-and-build**: «Позитивні емоції розширюють поле мислення й будують психологічні ресурси» [10]. **Катрін Гільденстед** [13] транслювала цю модель у журналістику, використовуючи принципи позитивної психології. Вона пропонує більше уваги до позитивних, натхненних та орієнтованих на рішення сюжетів, як інструмент, що сприяє залученню читачів та їхній співучасті замість хронічного стресу.

Соціальна відповідальність медіа. Конструктивна журналістика тісно пов'язана з моделлю **соціальної відповідальності преси** (Siebert, Peterson & Schramm [20]), згідно з якою медіа мають служити суспільному благу. КЖ у цьому сенсі – це реалізація не просто «інформувати аудиторію», а вести її до рефлексії, участі, відновлення довіри. Олександра Гондюл [1] підкреслює, що «журналістика рішень є необхідним інструментом надання інформації аудиторії, що наголошує на розв'язанні проблем, а не на самих проблемах».

Медійна етика як рамка дії. У контексті конструктивної журналістики важливу роль відіграє етичний підхід до впливу новин. Peter Bro [7] пише про «**етичну відповідальність за конструктивність**» – спробу зменшити шкоду, не втрачаючи правди. В українському дискурсі воєнної журналістики (Житнікова [2]; Іванова [3]) КЖ слугує інструментом підтримки суспільного ресурсу без викривлення дійсності. Олена Іванова зазначає, що конструктивна подача у війні є «засобом стабілізації аудиторії в умовах травматичного контенту», діючи як «**психологічний буфер**».

Висновки. Конструктивна журналістика постала як комплексна відповідь на виклики сучасного інформаційного суспільства – кризи довіри, інформаційну втому та поляризацію. Її теоретичні засади сформовані на перетині **фреймового аналізу, позитивної психології, теорії соціальної відповідальності медіа та медійної етики**. Це створює стійку інтелектуальну базу для практики, що прагне змінювати світ – не лише відображати його.

Конструктивна журналістика є узагальнювальним терміном, що охоплює низку споріднених практик, зокрема журналістику рішень, відновлювальну нарацію та журналістику миру [17]. Водночас журналістика рішень є її піднапрямом [13], що фокусується на висвітленні дієвих відповідей на соціальні проблеми, тоді як

КЖ має ширший фокус, що включає емоції, відновлення та перспективу. В українському контексті спостерігається формування **гібридної моделі рішеннєво-конструктивної журналістики**, що поєднує ці підходи для надання психоемоційної підтримки та активізації громадянської участі в умовах війни та посттравматичного суспільства.

КЖ не скасовує аналітичної, викривальної чи конфліктної функцій медіа, але доповнює їх фокусом на рішенні, участі громад, емпатії та перспективі. Її еволюція – від етичного імпульсу до науково обґрунтованої платформи – дозволяє включати підхід до ширшої рамки соціальної відповідальності та трансформаційної журналістики. Цей підхід забезпечує **«підвищення сприйняття аудиторією знань та почуття ефективності»**, **«зміцнення зв'язку між аудиторією та медіа»** та **«каталізування потенційної взаємодії з проблемою»**, що є критично важливим для соціального прогресу.

Розуміння цих теоретичних основ є ключовим для подальшого якісного впровадження та розвитку конструктивної журналістики, особливо в умовах таких глобальних та національних викликів, як ті, що стоять перед Україною.

Розуміння теоретичних основ, справді, є критично важливим для подальшого якісного впровадження та розвитку конструктивної журналістики в Україні, особливо в контексті гострих національних викликів, спричинених повномасштабною війною. В українському інформаційному просторі спостерігається формування гібридної моделі – рішеннєво-конструктивної журналістики, яка адаптується до потреб воєнного та посттравматичного суспільства.

Ця модель постає як етична необхідність та потужний інструмент для подолання криз [3], оскільки в умовах надмірного інформаційного навантаження та кризи довіри вона виконує низку життєво важливих функцій.

1. Психоемоційна стабілізація та подолання втоми. Конструктивна подача новин слугує «психологічним буфером», що знижує ризики інформаційної травми та емоційного вигорання споживача. Матеріали в цьому стилі допомагають аудиторії «не відвертатися від новин, а залишатись включеною», дозволяючи «переживати»

складні теми «з відчуттям дії». Емпіричні дані свідчать про потенціал цього підходу щодо підвищення «почуття ефективності» (self-efficacy) [1] в аудиторії.

2. Активізація громадянської участі та соціальна відповідальність. Журналістика рішень/конструктивна журналістика є важелем, який підвищує соціальну відповідальність медіа. Змінюючи акцент з висвітлення проблеми на оприлюднення шляхів її вирішення, журналіст трансформується на «агента змін». Цей підхід сприяє каталізуванню потенційної взаємодії з проблемою, мотивуючи аудиторію долучатися до волонтерства, пожертвувань та обговорення рішень.

3. Підтримка та розвиток регіональних медіа. Впровадження і підтримка розвитку Журналістики рішень в Україні має «державне значення, оскільки це може врятувати місцеву, локальну журналістику» [4]. Зосереджуючись на позитивному розв'язанні проблем, з якими зіткнулися інші соціальні групи, місцеві медіа можуть підвищити компетентність читачів щодо актуальних соціальних проблем місцевого локального життя. Такий розвиток комунікаційного потенціалу допоможе подолати негативні тенденції й вивести медіа, зокрема регіональні, з перманентної кризи.

4. Зміцнення довіри та публічного дискурсу. Журналістика рішень здатна «змінювати тон публічного дискурсу, роблячи його менш поляризованим і більш конструктивним» [4], що може призвести до змістовних соціальних змін. Загалом, підхід ЖР/КЖ має перспективність щодо **«зміцнення зв'язку між аудиторією та медіа»** та **підвищення довіри до медіаструктур**.

Український медіапростір вже активно впроваджує цей підхід, що фіксується медіаекспертами у загальноукраїнських, спеціалізованих та регіональних медіа. Видання, як-от «Рубрика», Суспільне медіа, стали провідниками журналістики рішень воєнного часу, пропонуючи інструкції, пояснювальні матеріали та особистий досвід тих, хто впорався з проблемою. У цьому контексті конструктивна журналістика пропонує шлях до подолання викликів, зміцнюючи зв'язок між медіа та аудиторією шляхом збалансованого висвітлення проблем та рішень.

Список літератури:

1. Гондюл О. Д. Соціальна відповідальність медіа як ефективний результат журналістики рішень. *Інтегровані комунікації*, (2), 21–29, 2019. <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2019.2.2>
2. Житнікова А. Комунікаційний потенціал журналістики рішень в Україні. *Діалог: Медіастудії*, (28), 60–65, 2022. <https://doi.org/10.18524/2308-3255.2022.28.268485>

3. Іванова О. Конструктивність конструктивної журналістики в конфліктогенному соціально-комунікаційному середовищі. *Діалог: Медіастудії*, (28), 81–96, 2022. <https://doi.org/10.18524/2308-3255.2022.28.268489>
4. Слотюк Т. Концепція моделі Solutions Journalism: конотація, функції, особливості функціонування. *Вісник Львівського університету. Серія : Журналістика*. 2021. Вип. 50. С. 68–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2021_50_9 (дата звернення: 27.08.2025).
5. Atanasova D. «How Constructive News Outlets Reported the Synergistic Effects of Climate Change and Covid-19 Through Metaphors», *Journalism Practice*, 16:2-3, 2022, с. 384–403. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1968311>
6. Bornstein D. (2011, December 20). Why ‘Solutions Journalism’ matters, too. Opinionator, The New York Times. URL: <https://opinionator.blogs.nytimes.com/2011/12/20/why-solutions-journalism-matters-too/> (дата звернення: 29.08.2025).
7. Bro P. Constructive journalism: Precedents, principles, and practices. Routledge, 2023. <https://doi.org/10.4324/9781003403098>
8. Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58, 1993. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
9. Fredrickson B. L. The role of positive emotions in positive psychology. *American Psychologist*, 56(3), 218–226, 2001.
10. Galtung J., Ruge M. The structure of foreign news. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64–91, 1965. <https://doi.org/10.1177/002234336500200104>
11. Goffman E. Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience. Harvard University Press, 1974.
12. Gyldensted C. Innovating news journalism through positive psychology (Магістерська дисертація). University of Pennsylvania, 2011.
13. Gyldensted C. From Mirrors to Movers: Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism. Charleston, SC: Group Publishing, 2015.
14. Haagerup U. Constructive News. Why negativity destroys the media and democracy – and how to improve journalism of tomorrow. Constructive Institute, 2017.
15. Levina A., Prestianta A. Measuring Constructive Journalism in Kompas.com’s Climate Change Articles. *Jurnal ASPIKOM*, 7(2), 302–315, 2022. <https://doi.org/10.24329/aspikom.v7i2.1128>
16. McIntyre K. Constructive Journalism: The Effects of Positive Emotions and Solution Information in News Stories. Doctoral Dissertation, University of North Carolina, Chapel Hill, NC, 2015. <https://doi.org/10.17615/g6sg-8p47>
17. McIntyre K., Gyldensted C. Constructive Journalism: An Introduction and Practical Guide for Applying Positive Psychology Techniques to News Production. *The Journal of Media Innovations*, 4(2), 20–34, 2017. <https://doi.org/10.5617/jomi.v4i2.2403>
18. Schäfer S., Greber H., Sülflow M., Lecheler S. A matter of perspective: An experimental study on potentials of constructive journalism for. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 101(3), 783–794, 2022.
19. Seligman M. E. P., Csikszentmihalyi M. Positive Psychology. *American Psychologist*, 55(1), 5–14, 2000.
20. Siebert F. S., Peterson T., Schramm W. Four Theories of the Press. University of Illinois Press, 1963.
21. van Antwerpen, N., Turnbull, D., & Searston, R. A. What’s positive in a pandemic? Journalism professionals’ perspectives on constructive approaches to COVID-19 news reporting. *Journalism Studies*, 2022. 23(4), 506–524. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2022.2032804>

Diachenko V. V. THEORETICAL FOUNDATIONS OF CONSTRUCTIVE JOURNALISM: ANALYSIS OF KEY CONCEPTS AND MODELS

In the contemporary media environment marked by disinformation, polarization, a crisis of trust, and growing «news fatigue», constructive journalism is viewed as an innovative approach that combines critical reporting with the presentation of possible solutions, contextualization, and psychological support for audiences. This article systematizes the theoretical foundations of constructive journalism, examining its origins, stages of development, and relation to adjacent concepts. The study analyses the application of framing theory, positive psychology, media social responsibility, and ethical frameworks as its key theoretical pillars. A comparative analysis is conducted between constructive journalism and solutions journalism, peace journalism, restorative narrative, and citizen journalism. It is determined that solutions journalism constitutes a subcategory of constructive journalism, focused on evidence-based coverage of effective responses to social problems and the mechanisms behind their implementation. The emergence of a hybrid solution-constructive model in Ukraine is substantiated, driven by war, information overload, collective trauma, and the societal demand for hope, agency, and media credibility. Constructive journalism

is shown not to negate the conflict-oriented or investigative role of the media, but rather to complement it by offering pathways out of crises, fostering civic engagement, and demonstrating agency and possibility for action. This approach is argued to reduce cynicism, sustain audience engagement, restore trust in the media, and make public discourse less polarized. The theoretical generalization presented may serve as a foundation for further empirical research, adaptation of editorial standards, and practical implementation of constructive journalistic practices.

Key words: *media, communication, media effects, mass communication, constructive journalism, solutions journalism, media ethics, media communication.*

Дата надходження статті: 20.10.2025

Дата прийняття статті: 20.11.2025

Опубліковано: 29.12.2025